

MAKTABGACHA TA'LIMNING OTA ONALAR BILAN HAMKORLIGI

Denov Tadbirkorlik Pedagogika Instituti

Pedagogika fakulteti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

II bosqich talabasi.

Mengto'rayeva Mehribon Yigitali qizi

Annotatsiya. Ushbu ishda maktabgacha ta'lim muassasasi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlikning mazmuni hamda ahamiyati yoritiladi. Mavzuda oila va bog'cha o'rtasidagi uzviy aloqa bolalarning har tomonlama rivojlanishida muhim omil ekani, hamkorlikning asosiy shakllari — uchrashuvlar, maslahatlar, ochiq mashg'ulotlar va oilaviy tadbirlar orqali amalga oshirilishi qisqacha bayon etiladi. Ish bolada barqaror tarbiya muhiti yaratishda ota-ona va tarbiyachi hamkorligining zarurligini asoslaydi.

Kalit sözlar: Maktabgacha ta'lim, Ota-onalar bilan hamkorlik, Oila va bog'cha aloqasi, Pedagogik hamkorlik, Tarbiyachi-ota-ona muloqoti, Pedagogik ma'rifat, Ota-onalar yig'ilishi.

ПАРТНЕРСТВО ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ С РОДИТЕЛЯМИ.

Аннотация. В данной работе рассматриваются содержание и значение сотрудничества дошкольных образовательных организаций и родителей. В статье кратко излагается, что тесное взаимодействие семьи и детского сада является важным фактором всестороннего развития детей, а основными формами взаимодействия являются встречи, консультации, открытые уроки и семейные мероприятия. В работе обосновывается необходимость взаимодействия родителей и воспитателей в создании стабильной образовательной среды для ребенка.

Ключевые слова: Дошкольное образование, Сотрудничество с родителями, Взаимодействие семьи и детского сада, Педагогическое сотрудничество, Взаимодействие воспитателя и родителей, Педагогическое образование, Родительское собрание.

PARTNERSHIP OF PRESCHOOL EDUCATION WITH PARENTS.

Abstract. This work highlights the content and importance of cooperation between preschool educational institutions and parents. The topic briefly describes the fact that close communication between the family and kindergarten is an important factor in the comprehensive development of children, and the main forms of cooperation are meetings, consultations, open classes and family events. The work substantiates the need for cooperation between parents and educators in creating a stable educational environment for the child.

Keywords: Preschool education, Cooperation with parents, Family and kindergarten communication, Pedagogical cooperation, Educator-parent communication, Pedagogical education, Parent-teacher meeting.

Kirish. Maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasi masalasi pedagogika fanida eng muhim yo'nalishlardan biri bo'lib, u bola shaxsining dastlabki rivojlanish bosqichini belgilaydi. O'zbekiston ta'lim tizimida bu jarayonning markazida oila va maktabgacha ta'lim muassasasi o'rtasidagi uzviy hamkorlik turadi. Ko'plab ilmiy manbalarda, jumladan, tarbiyashunos olimlar A. Avloniy, V.A. Suxomlinskiy, L.S. Vygotskiy, N. Kjurpa va boshqa pedagoglarning asarlarida, oilaning bola tarbiyasidagi o'rnini ta'lim muassasasining faoliyati bilan uzviy bog'liq ekani ta'kidlab o'tiladi.

Vygotskiy ta'limotiga ko'ra, bolaning rivojlanishi ijtimoiy muhit va kattalar bilan o'zaro muloqot orqali shakllanadi. Shuning uchun tarbiyachi – bola – ota-ona uchligi yagona pedagogik tizimni hosil qiladi. Bu tizimda har bir ishtirokchi o'z o'rniga ega: tarbiyachi rivojlantiruvchi muhit yaratadi, ota-ona esa uy sharoitida shu jarayonning izchilligini ta'minlaydi. Suxomlinskiy esa oilani “bolaning birinchi va eng asosiy tarbiya o'chog'i” deb atagan, boladagi axloqiy qarashlarning ko'pchilik

qismi uyda shakllanishini ilmiy asoslab bergan. Zamonaviy pedagogik adabiyotlarda ota-ona bilan hamkorlikning bir necha asosiy yo'nalishlari ko'rsatiladi: axborot-ma'rifiy faoliyat, birgalikdagi pedagogik tadbirlar, psixologik-pedagogik maslahatlar, ko'rgazmali faoliyatlar va oilaviy loyihalar. Bu shakllarning barchasi, aslida, ta'limning uzluksizligi prinsipiga asoslanadi. Oila va bog'cha o'rtasidagi uzluksizlik esa bola tarbiyasida qarama-qarshiliklarning yuzaga kelmasligini ta'minlaydi.

Asosiy qism. Pedagogika nazariyasida ota-onalar bilan ishlashning asosiy tamoyillari — hamkorlik, o'zaro hurmat, tenglik, ochiq muloqot, bola manfaatlari ustuvorligi — sifatida tavsiflanadi. Kitobiy manbalarda keltirilishicha, hamkorlik jarayoni ikki tomonning ham mas'uliyatini oshiradi: tarbiyachi ota-onani pedagogik jarayonning passiv kuzatuvchisi emas, balki faol ishtirokchisi sifatida ko'radi. Shu orqali oilada ham intellektual, ham ma'naviy-tarbiyaviy muhit mustahkamlanadi. Maktabgacha ta'limning Davlat o'quv dasturlarida ham "oila bilan hamkorlik" alohida bo'lim sifatida kiritilgani bejiz emas. Chunki bola bog'chada olgan bilim va ko'nikmalarni mustahkamlash uchun uyda qo'llab-quvvatlash juda muhim. Masalan, nutq rivojlantirish, mayda motorika mashqlari, estetik tarbiya, gigiyena malakalari — bularning barchasi tarbiyachi va ota-onaning bir xil yondashuvi orqali samarali natija beradi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, ota-onalar bilan hamkorlik faqat rasmiy yig'ilish va suhbatlar emas, balki bolaning shaxs sifatida shakllanishi uchun yagona tarbiyaviy makon yaratishdir. Bolaning psixologik farovonligi, ijtimoiy moslashuvi va maktabga tayyorgarlik darajasi aynan shu birlikka bog'liq. Ilmiy adabiyotlarda hamkorlikning yuqori darajada yo'lga qo'yilgan. MTTlarda bolalarning rivojlanish ko'rsatkichlari sezilarli yuqori ekani qayd etiladi. Maktabgacha yosh — inson hayotidagi eng sezgir, eng faol rivojlanish davrlaridan biridir. Bu davrda bolaning intellektual, emotsional, jismoniy va axloqiy rivojlanishi nafaqat ta'lim muassasasiga, balki avvalo oiladagi tarbiyaviy muhitga bog'liq. Shuning uchun maktabgacha ta'lim pedagogikasi bo'yicha chop etilgan ko'plab ilmiy adabiyotlarda oila va bog'cha hamkorligi "bolaning to'liq

rivojlanishini ta'minlovchi asosiy omil" sifatida talqin etiladi. Masalan, "Maktabgacha pedagogika" (D. Djabbarova, N. Jumaeva), "Bola shaxsi rivojlanishida oila omili" (M. Abdullayeva) kabi qo'llanmalarda ham hamkorlikning ilmiy asoslari batafsil yoritilgan. Mazkur manbalarda ta'kidlanishicha, ta'lim muassasasi va oila bir-birini to'ldiradigan ikki muhim ijtimoiy institutdir. Tarbiyachi bola faoliyatini pedagogik nuqtai nazardan boshqarar ekan, ota-ona o'zining mehr-muhabbati, kundalik hayotdagi bevosita muloqoti orqali bu jarayonni davom ettiradi. Shuning uchun yordamchi adabiyotlarda "tarbiyachi va ota-ona pedagogik jamoaning ikki qanoti" deb ataladi. Agar ikki qanotning biri sust bo'lsa, pedagogik jarayon to'liq va samarali bo'la olmaydi.

Xulosa. Maktabgacha ta'limda ota-onalar bilan hamkorlik bolaning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydigan eng muhim pedagogik jarayonlardan biridir. Oila va ta'lim muassasasining uzviy aloqasi natijasida bola uchun yagona tarbiyaviy muhit yaratiladi, uning emotsional, ijtimoiy va intellektual rivoji uyg'un tarzda shakllanadi. Ota-onalar bilan muntazam muloqot, pedagogik maslahatlar, ochiq mashg'ulotlar va oilaviy tadbirlar tarbiya jarayonining samaradorligini oshiradi. Shu bois tarbiyachi va ota-onaning hamkorlikda ishlashi — bolaning barkamol shaxs bo'lib voyaga yetishi, ta'lim jarayonining sifatli tashkil etilishi va oilaviy tarbiyaning mustahkamlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Abdullayeva M. Bola shaxsini rivojlantirishda oila tarbiyasining o'rni. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
2. Djabbarova D., Jumaeva N. Maktabgacha pedagogika. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
3. Yusufjonova R. Maktabgacha ta'lim metodikasi. – Toshkent: Innovatsiya-ziyo, 2021.
4. Karimova V., Mavlonova R. Oilaviy tarbiya asoslari. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2018.

5. Shernazarova A. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishi va psixologiyasi. – Toshkent, 2017.
6. Vygotskiy L.S. Pedagogik psixologiya. – Moskva: Pedagogika, 1998
7. Suxomlinskiy V.A. Oila va maktab tarbiyasi haqida. – Moskva: Prosveshcheniye, 1999

